

NOKIA

Činilo se da se finskom divu to nikada neće dogoditi, no ove mu se godine izmaklo tržišno tlo pod nogama. U Nokiji su to priznali, a strategija kojom se namjeravaju vratiti na vodeću poziciju nevjerovatno je riskantna / Dragan Petric

Bivši lider u ulozi izazivača

Najprije je to objavio IDC, a kasnije su potvrdili i iz sjedišta tvrtke u Espou: Nokia je izgubila i velik dio europskog tržišta mobitela, nakon što joj se to dogodilo Aziji i na američkom kontinentu. Još početkom 2009. Finci su u Europi držali čak 39 posto tržišta mobilnih telefona, da bi na početku tekuće godine taj udio pao na 32,8 posto.

Istodobno proizvođači iz Južne Koreje, jedne od rijetkih zemalja koje su u globalnoj krizi gospodarstva profitirale, nezaustavljivo rastu na tržištu mobilnih telekomunikacija. Samsung je u spomenutom razdoblju zabilježio porast udjela u Europi s 26,8 na 30 posto te je do polovice godine uspio preći Nokiju. Pad s leaderske pozicije povijesni je presek za tvrtku koja je bila ponos skandinavske ekonomije.

Raste još i LG koji sada drži 9,6 posto europskog tržišta, a izuzetan uzlet proživljavaju i Apple koji je od početka 2009. do početka 2010. povećao udio na tržištu od 2,3 na 7 posto te HTC koji ga slijedi također s ponešto zakašnjelom, ali jednako strmom krivuljom zakrenutom, dakako, prema gore.

To, međutim, nisu najgore brojke

Planovi Anssija Vanjokija toliko su riskantni da se već šuška kako njima zavarava konkurenciju, dok pravi koncept za budućnost Nokije zapravo skriva

za Nokiju. Kada se uzme samo tržište smartphona, koje je ove godine u odnosu na "obične" mobilne telefone doživjelo izuzetan procvat, Nokijin pad doima se još i gorim. S 57,1 posto tržišta koje je držala u 2009, pala je na 40,8 posto u 2010., a Apple je na drugom mjestu uvećao udio s 11,7 na čak 25 posto. RIM je pao na treće mjesto s 20 posto, dok je HTC gotovo ni iz čega narastao na 7,5 posto.

S obzirom na trend sve veće kupnje smartphona, čini se da će Apple s iPhoneom i Google s Android OS-om, kojeg ponajviše koristi tajvanski HTC, Nokiji još više potkresati krila, a krajem ljeta u priču

će se uključiti i Microsoft sa svojim inovativnim i modernim operacijskim sustavom za mobilne telefone, Windows Series 7.

Analitička kuća Research and Market objavila je kako će već sljedeće godine samo u SAD-u od svih prodanih mobitela njih 50 posto biti smartphoni, što dodatno ide u prilog Appleu, Googleu i Microsoftu u nakanama da istisnu Nokiju iz arene. Čak i na slabo razvijenim tržištima poput Indije i Južne Amerike, udio prodanih smartphona među svim mobilnim telefonima u 2010. godini bit će velikih 10 posto.

Shvativši, možda čak i ne prekasno, da

se nešto mora stubokom promijeniti ili će tvrtka čije je ime mnogima bilo sinonim za mobitel doslovce nestati, u Nokiji su 1. srpnja za izvršnog direktora jedinice za mobilna rješenja postavili Anssija Vanjokija, cijenjenog tržišnog stratega od kojeg se očekuje da vrati finskog diva "na pravi put" i ponovno ga dovede do trona.

Nije prošlo ni tjedan dana otkako je preuzeo novi posao, a Vanjoki je objavio blog post u kojem priznaje kako je tvrtka izgubila kompas i kraljevsku poziciju koju je uživala na tržištu mobilnih telefona te da više nije u ulozi lidera već tržišnog izazivača. Naglasio je odmah na početku,

Foto AP

kako protuudar počinje upravo sada te razložio koncept svoje strategije za boj.

Svi tekući projekti, objasnio je, bit će unaprijeđeni i osmišljen je način kako pojednostavniti proizvodni proces da bi se na tržište brže izbacili napredniji uređaji, s naglaskom na kvalitetu. Prvi aparat koji će biti predstavljen jest Nokia N8, smartphone koji će biti izgrađen na operacijskom sustavu Symbian 3 i kojeg Vanjoki naziva "mobilnim zabavnim parkom". Ovo će se vjerojatno dogoditi sredinom rujna, na Nokia Worldu 2010 u Londonu, najvećem Nokijinom godišnjem događanju koje uvijek vrvi iznenađenjima i gdje će N8 biti samo jedna u nizu tehnoloških invencija o kojima će se danima govoriti...

Takav plan ipak nije osobito poseban i ne obećava da će se njime tržišni trendovi značajnije preokrenuti. Tim više iznenađuju Vanjokijeve izjave na blogu kojima odbija svaku mogućnost da ovaj proizvođač ikada napravi telefon s Android OS-om, platformom koja rapidno osvaja tržišni udio i kojoj svi analitičari složno predviđaju natpolovičnu dominaciju tržištem već do 2014. godine. Isto tako, Vanjoki kaže da neće biti niti jednog Nokijinog mobitela koji će koristiti Windows Series 7. Umjesto toga, Nokia će i dalje koristiti Symbian, softverski koncept koji je u odnosu na Android OS i iOS kojeg koristi iPhone rudimentaran, ali još uvijek drži vodeću poziciju među mobilnim platformama na tržištu.

Znajući da Symbian valja korjenito renovirati kako bi se nosio s modernim platformama, Nokia se oslanja i na MeeGoo, operacijski sustav temeljen na Linuxu kojeg razvija zajedno s Intelom. Vanjoki je najavio kako će prvi mobitel s tom platformom biti predstavljen kasnije ove godine, no ne bude li to na Nokia Worldu, u Fince bi se mogle razočarati i burze, na kojima tvrtka ipak još kotira dosta žilavo.

Stavljanje svih jaja u samo dvije košare te ignoriranje Androida koji posljednjih mjeseci preokreće tržište mobitela naglavce kao što je to prije njega činio iPhone, ali i Windowsa Series 7 koji bi

UDIO OPERACIJSKIH SUSTAVA MEĐU PRODANIM SMARTPHONEIMA

OPERACIJSKI SUSTAV	VELJAČA 2010	SVIBANJ	PROMJENA 2010
RIM BlackBerry OS	42,1 posto	41,7 posto	-0,4 posto
Apple iOS*	25,4 posto	24,4 posto	-1,0 posto
Microsoft Windows Mobile	15,1 posto	13,2 posto	-1,9 posto
Google Android OS	9,0 posto	13,0 posto	+4,0 posto

*očekivani pad, uzrokovan najavljenim lansiranjem iPhonea 4 u tom periodu

UKUPAN BROJ PRODANIH MOBITELA U SVIJETU, U MILIJUNIMA

MOBITELI	2008.	2009.	RAZLIKA
Nokia	472,31	440,89	-31,42
Samsung	199,32	235,77	+36,45
LG	102,79	122,06	+19,27
Motorola	106,52	58,48	-48,04
Sony Ericsson	93,10	54,87	-38,23
Ostali	249,20	299,18	+49,98
Ukupno	1.211,23	1.222,25	+11,02

mogao biti treći u tom turbulentnom nizu, doima se kao samoubilački potez. Vanjoki ipak čvrsto vjeruje kako je najbolja strategija za oporavak fokusiranje na onih 40 posto vlasnika smartphona koji već imaju uređaje sa Symbian OS-om uz paralelan rad na MeeGoo platformi koja bi, kako je rekao, trebala biti korak dalje od Androida.

Ovakvi urnebesno riskantni planovi čine se toliko nevjerojatnima da su telekomunikacijski analitičari i šefovi najvećih svjetskih mobilnih operatera počeli izjavljivati kako je Vanjokijev blog samo prašina u oči konkurenciji, dok pravi koncept za budućnost tvrtke zapravo skriva. No Vanjoki je poznat kao tip biznismena koji nikada ne poseže za takvim metodama. Jasno je, uostalom, da se jednim blogom ne može promijeniti nikakav tržišni trend. K tomu, na svoj je post dobio i odgovor na blogu jednog od najuglednijih telekomunikacijskih analitičara na svijetu, Rickyja Caddena, poznatog i po navijačkim sklonostima prema Symbianu kojem je Nokia toliko privržena. Cadden je napisao kako ne vidi svijetlu budućnost za kompaniju koja među danas dominantne smartphone plasira mobitele iz svoje N serije, s kojima nudi opcije, usluge i servise koje ne koristi

čak ni većina zaposlenika te tvrtke.

"Ekipa, gubite! Opako! Dajte se probudite. Ponavljanje jedne te iste stvari zaredom uz očekivanje drugačijih rezultata, definicija je ludila", napisao je Cadden. A to su vidjeli svi, od šefova u konkurentskim kompanijama poput Samsunga, LG-ja, Motorola, RIM-a, Applea, HTC-a i Sony Ericssona, preko čelnika Googlea i Microsofta, pa sve do vodećih ljudi u najvećim mobilnim operaterima, koji su i najveći preprodavači Nokijinih proizvoda. Upravo oni, kada pročitaju ovakve izjave, počinju shvaćati da će svojim korisnicima biti puno atraktivniji ako im ponude Appleove, RIM-ove i HTC-ove aparate. Nokijini mobiteli kupcima su sve manje zanimljivi.

U rujnu, kada ćemo vidjeti prve rezultate Vanjokijeve strategije, ali i prve telefone s novom Microsoftovom platformom te još tonu novih uređaja s Froyom, najnovijom verzijom Android OS-a, doista će početi golema bitka na trenutačno uzavrelom i lukrativnom tržištu smartphona. Nokijine šanse da u toj borbi osvoji ono što je u proteklom mjesecima izgubila male su, ali ipak postoje. **F**

Dragan Petric je izvršni urednik Buga